

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navaadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nevihta v štajerskem deželnem zboru.

Proti koncu letošnjega zborovanja v deželnem zboru štajerskem dokazali so nemški liberalci, da ne smejo imeti v Avstriji nikder večine; drugače zaide vse v sam razpor, srd in jezo, in razpadne vse.

Oni ne poznajo ljubezni niti do lastne krvi, če v njihov rog ne trobi; kajti Nemce konservativce sovražijo iz cele duše in vseh močij; druge narode, izvzemši edine Jude, katere res uže prirčno ljubijo, pa zaničujejo in jih bočejo zatreti in v Nemce prenarediti, posebno nas Slovence bi najrajši v žlici vode potopili.

Dvajset let gospodarijo liberalci v Gradci, pa še niti en samkrat niso Slovincem pokazali dobrohotne pravičnosti. Sploh za Slovence v Gradci pravice ni, dokler se bode nemško-liberalna večina ondi šopirila. Mnogo časa branili so izvolitev slovenskih poslancev.

Vse, kar se je za spodnji Štajer storilo, to smo jim morali iztrgati. In kar smo iztrgali, to je dobilo ponemčevalno lice. Vinorejska šola se je ustanovila pa niti eden človek med učiteljstvom ne ume slovenski. Naša deca se mora prej ponemčiti ali vsaj z velikim mučenjem in trudom, katerega nemški učenec ne pozna, poprej nemški lomiti naučiti, preden jej zabaja tisto v glavo, zaradi česar je sadje in vinorejska šola ustanovljena in iz deželne blagajnice plačevana. Zavoljo vedno večje nevarnosti gledé trtne uši treba je potovalnega učitelja, ki bi vinorejcem kmetom oči odpiral, da nebi rok križem držali.

Slovenski poslanec dr. Dominkuš priznavši potrebo takega učitelja zahteva, naj bo ta učitelj tudi slovensčine zmožen tako, da bo mogel svojo reč kmetom tudi slovenski razlagati. Liberalni Nemci so zavrgli pravični predlog. V Slatini je treba slovensčine zmožnega zdravnika. To je priznaval celó deželni odbor, toda liberalci so predlog odbili.

Da, Slatino so hoteli prodati ali na 15 let prebrisanim dedom v najem dati — dotična pisma

in listine bile so uže pripravljene — No, in le prizadevanju slovenskih in nemško konservativnih poslancev je se posrečilo nakane liberalcev podreti s 27 proti 23 glasom. Liberalci so ta izid zaslišavši postali nekateri beli kakor stena, drugi pa rudeči kakor kuhani raki.

Tem več žolča so kmalu potem za Slovence imeli pripravljenega. Kakor znano je dr. Radaj s tovarši vlado vprašal zastran rovarskega nemškega „Schulvereina“. Slovinci se ne bojimo tega društva. Nas niso nemški grajščaki s tlako in raboto uničili, nas niso mogli nemški duhovniki in uradniki zadušiti, pa tudi turški meč ne pozobati, tem menje se bojimo nemškega „Schulvereina“.

Ali jezi nas, da nemški liberalci kot politični farizeji k nam z denarjem, z mošnjo prihajajo in izdajalcev Judežev pri nas iščejo, ter se tihotapno po svojih društvenikih vrinjavajo v šolske zadeve.

Zato smo radi bili, da je dr. Radaj do vlade stavil vprašanje. Hoteli smo ob enem zvedeti, pri čem da smo v tej zadevi v dobi grof Taaffejevega ministerstva. No, in izvedeli smo.

Baron Kúbek odgovoril je kot c. kr. namestnik, da nemški „Schulverein“ posluje po svojih pravilih ter da vlada nima uzroka postopati zoper njega, vendar je pripravljena zavrnoti ga hitro, ko prekorači meje svojih pravil ali veljavnih postav.

Zatem je prišla v obravnavo drzna prošnja nemškega „Schulvereina“, naj bi se iz deželne blagajnice, toraj tudi od denarjev slovenskih davkeplačilcev, dovolila podpora v penzih, ter njegovo delovanje kot blagodejno priznalo od deželnega zbora štajerskega in priporočilo.

Ta predrznost je pouzročila hudo nevihto. Drznost je tolika, da še niti liberalci dr. Ehmer in gotovo tudi ud nemškemu „Schulvereinu“, ni se upal v deželno mošnjo segniti ter je kot poročevalec nasvetoval: naj delovanje ovega društva pohvali in priporoči deželni zbor. Sedaj je bil ogenj v stehi. Nemški liberalci porabijo priliko in napadajo slovenske poslance zavoljo „Schulvereina“ strastno, stropeno, deloma tudi neumno in celo

nedostojno. Kričač dr. Heilsberg bil je zaradi tega celó od deželnega glavarja in liberalca Kaiserfelda pokregan in grajan.

Grdo krohotal in zasramoval je Slovence tudi graški Rechbauer, borlski grof Wurmbrand itd. Slovenci dr. Dominkuš, dr. Šuc, prof. Žolgar odgovarjali so mirno in dostojno. Nemški konservativci so pa molčali. Le ob konci je poslanec Karlon izjavil, da konservativci ne odobravajo delovanja nemškega „Schulvereina“.

Silno razjaril je pa Nemce naš poslanec g. Herman rekoč: „razvidno je, da se v narodnih vprašanjih tukaj ne moremo porazumeti.“

Slovenci dobijo pravico le, ako v narodnih rečih ne glasujejo Nemci o Slovencih, ti pa o Nemcih ne, ampak vsak narod za-se, in če se za spodnji Štajer dovoli oddelek ces. kr. namest. nije.“

G. Žolgar je za šolo celjske okolice zahteval 300 fl. podpore, toda celjski župan in velikonemški liberalci te podpore ni privoščil in grdo vpiljal in udrihal po Slovencih. Liberalci so podporo odrekli. Natančneje poročamo prejemi stenografske zapisknike.

Destrniški.

Gospodarske stvari.

Prašni smod na ječmenu in ovsu.

Ta bolezen dela pri imenovanih žitnih sortah veliko škode.

Napravlja to bolezen silno drobna glivica, katero učeni naravoslovci imenujejo: *Ustilago carbo*. Naj boljši pomoček proti ti bolezni je stanšana ali zredčena žvepleva kislina. Raztoplina kuprovega vitriola je proti prašnemu smodu ravno tako dobra, kakor proti kamenitemu smodu.

Vendar pa lahko kaljivosti semena škoduje, posebno pri ječmenu in ovsu. Pri pšenici se tega ravno ni bati. Ako se v ta namen rabi raztoplina žvepleve kisline, vzame se na 100 litrov 1-5 kilogramov navadne angleške žvepleve kisline od 80° C. Na 10 hektolitrov semena računati se 36 litrov raztopline. Samo poškopljenje semena s to raztoplino ne zadostuje. Seme se mora v kadi kakih 12 ur v nji namakati.

Starejša požlahtnjena drevesa.

Kdor namerava starejše drevo požlahtniti, bode dobro storil, ako na debelejšje veje po dva žlahtna cepiča vsadi. Če pozneje jednega, ko sta se prijela in krepko zarastla, odstraniti hoče, mu je to na voljo dano, da drugi krepkejše raste, pa neobhodno treba ni.

Vendar pa pred tremi ali štirimi leti naj nič ne odstranja. Še le ko se je mesto požlahtnovanja popolnoma zarastlo, kar se v povedanem času godi, se morejo manj vredne veje in vejice porezati in iztrebiti, vendar pa tako, da krona na

veji ni prerodka. Navadno, slasti pri večih drevskih, je potrebljenje zelo potrebno in koristno.

Mokre kleti posušiti.

Velika sitnoba so mokre kleti, v katerih se imajo s trudom in velikimi troški pridobljeni pridelki hranjevati, in kjer se dostikrat težko pridelane stvari pokvarijo.

Jedno najboljših sredstev se taki škodi izogniti, je sledeče: Potrosi se klorovega kalcija, v prah stolčnega na desko, ki se nekoliko poprečno postavi, tako da na spodnjem konci ali loncu ali skleda stoji.

Klorovi kalcijum vso mokroto, ki je v kleti, na se potegne in sicer dvakrat toliko, kolikor sam na sebi vaga. Čim je klet mokrejša, tim hitreje se klorovi kalcijum v močnik spremeni in v spodpostavljeno posodo steče. Če se potem ta močnik posuši, tako, da voda iz njega izpuhti, se more klorovi kalcijum zopet rabiti.

Tako se kletni zrak vedno suh ohrani. To sredstvo gotovo in zanesljivo deluje in omogoči, da se v sicer mokrotnih kletih more hranjevati sadje, vkuhane stvari itd. prav dolgo dobre in zdrave.

Bramorje iz vrtnih gred pregnati.

Te nadležne škodljivce naj prej s tem preženeš, ako jim ne puščaš miru. Naj boljše je to: tiste grede, v katerih gospodarijo, večkrat in dobro predelati. Polové se v lonce po stezicah v zemljo vstavljene in z vodo nalite, v kateri vtonejo, ko vanje pocepajo.

Da svinje mladičev ne požró.

Brž ko vidimo, da je breja svinja na tem, da bode povrgla, kolikor starejša je, toliko je hujša, poiščimo kos starega posušenega svinjskega mesa. Naj boljši je kos s kako kostjo. Taki kos vržemo svinji.

Čuditi se je, s kako hlastnostjo žival po mesu seže in kako željno ga poje. Zdi se, da ima žival v tem stanu neko posebno željo po mesu. Zgodilo se je, da so svinje zrnje, pijačo in mlade prasce na strani pustile, in le po kosu soljenega mesa hlastnile.

Kos od 2 — 2½ kilogramov zadostuje željo svinji nasititi in mladiči so obvarvani maternih zobov. Tako pripoveduje star kmetovavec.

Sejmi. 15. julija: Dobova, gornja Kostivnica, Pleterje, sv. Rozalija pri Celji; 16. julija: Dobje; 17. julija: Muta, Oplotnica, sv. Filip v Beračah.

Dopisi.

iz Celja. (Parteitag prepovedan — nemčurska mrežica.) Liberalci so popolnem kakor pravijo „na psa ali še pod psa“ prišli. Bismark jih neče, cesar so jih obsodili kot „fakciono (strankarsko) nasprotovalstvo“ nemški kon-